

Informacija o nemogućnosti realizacije zaključaka Vlade Crne Gore broj 07-817 od 31.03.2017. godine, sa predlogom za njihovo stavljanje van snage

Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. aprila 2016. godine, donijela je Plan davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za 2016. godinu i zadužila Ministarstvo ekonomije da otpočne pripremu koncesionih akata za realizaciju postupka davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina, u skladu sa donijetim Planom.

Na osnovu zaključaka Vlade, Ministarstvo ekonomije je Rješenjem broj: 01-217/12 od 19.05.2016. godine, obrazovalo Radnu grupu koja je pristupila izradi Koncesionog akta o rudi crvenog boksita na ležištima „Blok br. 4“, opština Nikšić.

Takođe, Ministarstvo je Rješenjem broj: 01-217/12 od 19.05.2016. godine, obrazovalo Radnu grupu koja je pristupila izradi Koncesionog akta za davanje koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju rude crvenog boksita u ležištu „Đurakov do I“, opština Nikšić.

U skladu sa članom 8 stav 3 Zakona o koncesijama, prije upućivanja Koncesionog akta Vladi na usvajanje, ministarstvo organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja javnog poziva za javnu raspravu.

Poslije sprovedene javne rasprave, Ministarstvo dostavlja Vladi, u skladu sa članom 8 stav 6 Zakona o koncesijama, Koncesioni akt sa Izvještajem sa javne rasprave na usvajanje.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 30. marta 2017. godine razmotrila i usvojila Informaciju o pripremi Javnog oglasa za dostavljanje ponuda za dodjelu Ugovora o koncesiji za eksploataciju rude crvenog boksita u ležištu „Đurakov do I“ Opština Nikšić i Javnog oglasa za dostavljanje ponuda za dodjelu Ugovora o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju rude crvenog boksita na ležištima „Blok br.4“ Opština Nikšić s predlozima koncesionih akata i izvještajem sa javne rasprave o koncesionim aktima o mineralnim sirovinama, koje je dostavilo Ministarstvo ekonomije.

Na istoj sjednici Vlada je donijela zaključke kojima je obavezala Ministarstvo ekonomije da preduzme neophodne aktivnosti za objavljivanje javnih oglasa.

S tim u vezi Ministarstvo je krenulo u realizaciju navedenih zaključaka i suočilo se sa problematikom imovinsko-pravnih odnosa u smislu nepostojanja definisanog prava svojine na parcelama obuhvaćenim istražno-eksploatacionim prostorima, kao i činjenicom da su iste predmet sudskog spora.

„Blok br.4“

Na osnovu dostavljenih podataka od strane Uprave za nekretnine, Područna jedinica Nikšić, br. 103-956-9421/2016 od 07.09.2016. godine, eksploatacioni prostori Kuskog brda i Podplaninika nalaze se u KO Kuta II:

- Katastarske parcele na Listu nepokretnosti 36 – svojina: Crna Gora, raspolaganje: opština Nikšić (ne postoje tereti i ograničenja);
- Katastarske parcele na Listu nepokretnosti 53 – svojina: Crna Gora, upravljanje: Uprava za šume, raspolaganje: Vlada Crne Gore (ne postoje tereti i ograničenja);
- Katastarske parcele na Listu nepokretnosti 61 – svojina: Crna Gora, upravljanje: Uprava za šume, raspolaganje: Vlada Crne Gore (ne postoje tereti i ograničenja);
- Katastarske parcele na listovima nepokretnosti 48, 35, 26, 52, 17, 32, 50, 58, 14, 51, 59, 12, 8, 5, 41 (ne postoje tereti i ograničenja), 11 (upisana je hipoteka u korist države Crne Gore, radi duga) su u privatnom vlasništvu;
- Katastarske parcele na Listu nepokretnosti 43 – osnov prava: korišćenje DOO "Uniprom Metali – Nikšić - osnov sticanja: kupovina (upisane zabilježbe žalbi na rješenja o upisu).

Na osnovu dostavljenih podataka Uprave za nekretnine, Područna jedinica Nikšić, najveći dio zemljišta, na kojima se nalaze eksploatacioni prostori Kuskog brda i Podplaninik je u vlasništvu države Crne Gore (87,67%), dok je manji dio u vlasništvu DOO "Uniprom Metali" – Nikšić (11,80%) i u privatnom vlasništvu (0,52%).

Imajući u vidu činjenicu da je veći dio pomenutih prostora u vlasništvu Države, te da postoje određeni problemi kada su u pitanju katastarske parcele na Listu nepokretnosti 43, a na kojima se nalaze

rudna tijela ležišta "Kutsko brdo" - Palež i Lokve, kao i iscrpljeno ležište "Podplaninik I", Ministarstvo ekonomije je stava da Koncesioni akt koji obrađuje prostor „Bloka br.4“ treba redefinirati na način izmjene dinamike realizacije koncesije.

To podrazumijeva stavljanje u prvi plan detaljnih geoloških istraživanja na širem prostoru utvrđenog ležišta "Podplaninik II" i prostoru Kutskog tmora. Navedeni prostori, ukupne površine od oko 3 km², nalaze se u vlasništvu Države. Pozicionirani su sjeverno i sjeveroistočno od ležišta "Kutsko brdo", odnosno zapadno od ležišta "Đurakov do", i, na osnovu metalogenetsko-prognozne ocjene boksitonošnjeg rejonu Vojnik-Maganik, predstavljaju dio najperspektivnijeg prostora za istraživanje i pronalazak novih ležišta crvenih boksita. Istražnim bušenjem dokazane geološke rezerve ležišta "Podplaninik II", koje se nalazi u ovom prostoru na dubini od oko 130 do 160 m, iznose 201.000 tona, dok su perspektivne rezerve u okolini ležišta "Kutsko brdo" i "Podplaninik II" procijenjene na oko 4 miliona tona boksita.

Pored navedenih prostora, visok stepen perspektivnosti ima prostor sjeverno od Zavraca, na širem prostoru Bila, površine oko 2,5 km², koji obuhvata teren između dva velika ležišta sa vrlo kvalitetnim boksitima "Zagrad" i "Kutskog brdo". Na terenu "Zavraca" procijenjene perspektivne rezerve boksita iznose oko 3 miliona tona.

Novom dinamikom realizacije koncesionih aktivnosti, Ministarstvo ekonomije ima namjeru, da u prvoj fazi trajanja koncesionog perioda obaveže budućeg koncesionara da projektuje i izvede detaljna geološka istraživanja u okolini ležišta "Kutsko brdo" i "Podplaninik II". U zavisnosti od rezultata istraživanja, dokazanih rezervi boksita i njihovog kvaliteta, koncesione aktivnosti bi dalje išle u pravcu rudarskog projektovanja i eksploatacije novopronađenih ležišta boksita. U istoj, prvoj fazi i po istim principima planirano je istraživanje na terenu "Zavraca".

Ležište "Kutsko brdo" je jedno od najkarakterističnijih karstnih ležišta crveni boksita u rejonu Nikšićke Župe, u kojem su pojedina boksitna tijela sasvim otkrivena (bez povlate), zbog čega je njegova eksploatacija počela odmah nakon II svetskog rata i trajala do 1979. godine. Sada na prostoru ležišta "Kutsko brdo" postoje neotkopane geološke rezerve od 243.000 tona u lokalnostima - rudnim tijelima Lokve i Palež II. Promjenom dinamike realizacije koncesije, u drugoj fazi predloženog koncesionog perioda, a nakon rješavanja imovinsko pravnih odnosa na užem prostoru ležišta "Kutsko brdo", bili bi stvoreni uslovi za projektovanje i izvođenje geoloških doistraživanja predmetnih rudnih tijela, potom izradu rudarske i druge tehničke dokumentacije i na kraju eksploataciju preostalih rudnih rezervi.

Perspektivan je i sjeverni dio "Bloka br. 4" koji obuhvata prostor Raspuća, Stojage, Pandurice i Planinika, ukupne površine oko 5 km². Geološku perspektivnost, treba da potvrde detaljnija geološka istraživanja, imajući u vidu da na ovom prostoru do sada nijesu izvođena istraživanja uz primjenu metode istražnog bušenja. Pored ostalog, namjera izmjene koncesionog dokumenta je da, pored izvedenih osnovnih i metalogenetsko-prognoznih, pokrene detaljna istraživanja i na ovim, za sada neistraženim terenima "Bloka br. 4". Na osnovu metalogenetsko-prognozne ocjene, potencijalnost neistraženog dijela "Bloka br. 4" je procijenjena na oko 2 miliona tona boksita. Treća faza koncesionog perioda, podrazumijeva planiranje geoloških istraživanja predmetnog prostora uz primjenu metode istražnog bušenja, u skladu sa principima postupnosti, potpunosti i ekonomičnosti. Pozitivni rezultati istraživanja, koji bi se ogledali u pronalasku novih rudnih tijela, otvorili bi mogućnosti za detaljna geološka istraživanja, okonturivanja rudnih tijela, proračun rezervi i utvrđivanje kvalitativnih karakteristika boksita, kao i ocjenu mogućnosti buduće eksploatacije.

Navedeni pristup u prvom redu ističe neophodnost i potrebu izvođenja detaljnih geoloških istraživanja u cilju proširenja mineralno-sirovinske baze kada su u pitanju crveni boksiti, što ujedno stvara mogućnosti za planiranje i usmjeravanje buduće eksploatacije, ove, za Crnu Goru, jedne od najznačajnijih mineralnih sirovina. Posebno je važno proučavanje sadržaja mikroelemenata i elemenata rijetkih zemalja i načina njihovog pojavljivanja i distribucije, mogućnosti ekstrakcije i dr., što bi moglo otvoriti i mogućnosti valorizacije manje kvalitetnih i nekvalitetnih boksita. Pored proizvodnje aluminijuma značajne su i mogućnosti primjene boksita u industriji vatrostalnih materijala, proizvodnji aluminijumskih soli, industriji cementa, abraziva, keramike, boja, lakova, papira i dr.

„Đurakov do I“

Prema Dopunskom rudarskom projektu otvaranja i eksploatacije rudnika Đurakov do, izrađenom od strane Rudarkog instituta Beograd, koncepcija projektovanja i izvođenja radova sa ovog ležišta oslonjena je na ležište Biočki stan, tj. većina objekata otvaranja i razrade oba ležišta je zajednička.

Projekat sadrži pregled spoljnih i jamskih objekata i postrojenja u rudniku "Biočki stan" koji su od bitnog značaja za otvaranje i eksploataciju ležišta "Đurakov do". Takođe, okno iz jame Đurakov do I izlazi direktno preko površinskog kopa „Đurakov do II“.

Imajući prethodno u vidu, Ministarstvo ekonomije smatra da treba angažovati stručnu instituciju i/ili stručno lice, koji bi dali svoje mišljenje o tome da li ova ležišta predstavljaju tehničko-tehnološku cjelinu.

Rezerve i kvalitet crvenih boksita

U Elaboratu o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi crvenog boksita rejona Nikšićke Župe, stanje 31.12.2006. godine, rezerve u ležištu "Đurakov do I" su sljedeće:

- geološke rezerve A+B+C₁ kategorije iznose 4 169 480 t;
- eksploatacione rezerve iznose 2 793 552 t;
- srednji sadržaj osnovnih komponenti u ležištu "Đurakov do":
- Al₂O₃ – 58,13%; SiO₂ – 4,93%; CaO – 0,54% i GŽ – 12,66.

Prema važećim propisima o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi i prema strukturno-morfološkim karakteristikama, veličini i ekonomskom značaju, ovo rudno tijelo svrstava se u drugu grupu ležišta crvenih boksita.

Prema stepenu istraženosti i poznavanju kvaliteta boksita, predstavljaju klasu bilansnih rezervi.

Na osnovu prethodno navedenog, predlažemo sljedeće

ZAKLJUČKE:

1. Vlada je na sjednici od _____ 2017. godine usvojila Informaciju o nemogućnosti realizacije Zaključaka Vlade Crne Gore broj 07-817 od 31.03.2017. godine, sa predlogom za njihovo stavljanje van snage.
2. Stavljaju se van snage zaključci Vlade broj 07-817 od 31.03.2017. godine, usvojeni na sjednici od 30.marta 2017. godine.
3. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da, do kraja januara 2018. godine, Vladi dostavi koncesioni akt o rudi crvenog boksita na ležištima "Blok br. 4", opština Nikšić, sa predloženim izmjenama.
4. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da, do kraja decembra 2017. godine, angažuje stručnu instituciju i/ili stručno lice, koji će dati svoje mišljenje o tome da li ležišta "Biočki stan" i "Đurakov do I" predstavljaju tehničko-tehnološku cjelinu.
5. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da, do kraja januara 2018. godine, Vladi dostavi informaciju o realizaciji tačke 4. ovih zaključaka.